

Częstochowa 26.05.2023

Dr h.c. Dr hab. inż. Janusz Grabara prof. UJD. Katedra
Ekonomii i Finansów Wydział Prawa i Ekonomii
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Im. Jana
Długosza w Częstochowie

RECENZJA

rozprawy doktorskiej **mgr Agnieszki Nogi pt „Decyzje zarządcze w przedsiębiorstwach z wykorzystaniem metryki topologicznej”** napisanej pod kierunkiem **prof. zw. n. techn. i n. ekon. dr hab. inż. Stanisława Borkowskiego**

1. Ocena zasadności podjętego tematu

Przedłożona mi do recenzji praca doktorska mgr Agnieszki Nogi wpisuje się w zakres nauk o zarządzaniu i jakości. Autorka podjęła w niej tematykę efektywnego zarządzania operacjami w przedsiębiorstwie. Sukces przedsiębiorstwa w głównej mierze zależy skutecznego zarządzania. Natomiast skuteczne zarządzanie jest możliwe tylko wtedy gdy decyzje zarządcze oparte są na rzetelnej informacji. Informacje te zarówno z okresów poprzedzających jak i aktualnych oraz prognoz, składają się na podjęcie przez decydentów właściwych decyzji.

Bardzo istotnym elementem procesu podejmowania decyzji jest ich skuteczność. Dane GUS ostatnio opublikowane odnoszą się do roku 2021 pokazują że w Polsce są zarejestrowane 23.584 przedsiębiorstwa. W każdym z tych przedsiębiorstw podejmowane są decyzje zarządcze. Dlatego też bardzo istotnym elementem jest właściwe podejmowanie decyzji z wykorzystaniem znanych metod i ich kombinacji w zależności od istniejących potrzeb. Prezentowaną pracę oceniam jako twórczy wkład w dyskusję nad tymże tematem.

2. Przedmiot i zawartość rozprawy

Rozprawa doktorska mgr Agnieszki Nogi liczy 198 stron tekstu zasadniczego, układ pracy jest logiczny i przejrzysty. Treść główną pracy poprzedza wprowadzenie do tematu. Zakończenie pracy zawiera spis literatury, spis rysunków, wykresów i tabel. W bibliografii zamieszczono 136 pozycji literaturowych, na które składają się przede wszystkim książki monograficzne i artykuły pochodzące z czasopism naukowych odpowiadających tematyce pracy. Spis tabel liczy 182 pozycje. Rozważania ilustrowane są 59 ilustracjami i wykresami w bardzo dobry czytelny sposób odnoszący się do treści i zagadnień poruszonych w pracy.

Praca rozpoczyna się wstępem, w którym Autorka uzasadniła istotę i znaczenie podjętych badań oraz zaprezentowała cele i ogólne założenia pracy, które obejmowały hipotezę główną i trzy hipotezy pomocnicze.

Hipoteza główna brzmi następująco:

„Decyzje zarządcze w odniesieniu do dwuwymiarowych obszarów działalności przedsiębiorstwa wspomaga metoda pierścieniowa wykorzystująca metrykę topologiczną”.

Uszczegółowienie hipotezy głównej zostało określone w trzech hipotezach (pomocniczych) badawczych sformułowanych następująco:

HB1. *Istnieją obszary działalności przedsiębiorstwa dające opisać się dwoma zmiennymi zależnymi.*

HB 2. *Identyfikacja symulacji przedsiębiorstwa w dwuwymiarowej postaci warunkuje zastosowanie metryki topologicznej.*

HB 3. *Metoda metryki topologicznej pozwala podjąć decyzje zarządcze dla osiągnięcia celu najkrótsza trajektorią.*

Sformułowanie hipotez badawczych oceniam dobrze, w mojej ocenie dobór technik badawczych: Metoda ankietowa BOST która scala wszystkie elementy takie jak macierz BCG, mapę stabilności procesu i macrycę 3x3 jest właściwy.

Kwestionariusze ankiety innowacyjnej BOST dotyczyły pracowników branży Tworzyw sztucznych, co zostało zaprezentowane w sześciu rozdziałach omawianej pracy doktorskiej.

Rozdział pierwszy jest przeglądem literaturowym. W którym przedstawiono ujęcie systemowe przedsiębiorstwa i uogólniony model systemu produkcyjnego jak również

schemat podstawowych zależności opisujących organizację oraz klasyfikację decyzji w zarządzaniu, a także proces podejmowania decyzji. Wykorzystano przy tym narzędzie badawcze pozwalają na określenie relacji jakie zachodzą pomiędzy strumieniem wartości produkcyjnych i wartości intelektualnych w odniesieniu do badań naukowych nazwanych Toyotaryzmem, zainicjowanym przez profesora Stanisława Borkowskiego. W rozdziale tym przedstawiono rozbudowany schemat przepływu informacji w procesie podejmowania decyzji. (str.42) jak i schemat zarządzania operacyjnego, (str. 46).

Rozdział drugi dotyczy zarządzania systemem produkcyjnym. W rozdziale tym przedstawiono zarządzanie inżynierskie oraz proces ciągłego doskonalenia procesów produkcyjnych.

W rozdziale 3 przedstawiono metodykę analizy systemów produkcyjnych w ujęciu realizacji prac doktorskich. Ze szczególnym uwzględnieniem pozyskiwania danych i szczegółową analizą BOST (str. 79).

Rozdział 4 przedstawia w sposób bardzo obszerny identyfikację czynników umożliwiających podejmowanie decyzji zarządczych w oparciu macierz BCG. Bogato ilustrowanymi zestawieniami wynikami analizy korelacyjnej.

Rozdział 5 jest poświęcony analizie mapy stabilności stanowiącej podstawy decyzji w zarządzaniu procesami. Jest on bogato ilustrowany tabelami (strony 145-156).

Rozdział 6 odnosi się do analizy macierzy 3x3 w rozpoznawaniu możliwości decydowania o rozwoju przedsiębiorstwa.

3. Ocena merytoryczna pracy

Zakres i układ treści teoretycznej pracy nie budzą generalnie zastrzeżeń, a zawarte w niej zagadnienia opisane są jasno i rzeczowo. Na szczególne podkreślenie zasługuje zakres dokonanych rozważań, biorąc pod uwagę liczbę pozycji literaturowych i ich adekwatność tematyczną.

Generalnie zauważam dużą nieśmiałość Autorki w krytycznym podejściu do cytowanych treści, co wyraża się niewielkim udziałem komentarza własnego lub odniesień stricte do tematu, co jednak w chwili obecnej uważane jest, jako znaczący element ogólnie akceptowalnego dążenia do akceptacji wymogów rozwoju.

Korzyści wynikające z zastosowania metryki topologicznej w podejmowaniu właściwych zarządczych są bardzo istotne dla rozwoju firm.

Przedstawiona praca zawiera w sobie oprócz części badawczej w trakcie której z sukcesem zrealizowano badania w oparciu o dziewięć firm produkcyjnych, doskonałą dokumentację.

Dokumentacja ta może służyć jako pomoc w rozwiązywaniu problemów z obszaru decyzji zarządczych. Szczególnie wartym zauważenia jest zrównanie czynnika ludzkiego czyli pracowników z możliwościami procesów produkcji.

Załączone i doskonale opisane metody badawcze (zarówno co do doboru próby badawczej jak i przedstawionej ankiety) pozwalają na uzmysłowienie sobie skali i wagi problemu jaki został podjęty w załączonej pracy. Szkoda tylko, że wykresy kołowe są trochę mało czytelne, lecz nie w kwestii merytorycznej, ale w kwestii ich wielkości.

Podobnie przedstawiono charakterystykę zmiennych zależnych takich jak potencjał rozwoju i efekty pracy oraz stabilność i jakość wyrobu oraz możliwości technologiczne i konkurencyjność wyrobu. Te dane przedstawiono w postaci histogramów. Histogramy są bardzo dobrze opisane.

Bardzo pozytywnie znaczącym dla wiedzy autora dysertacji jest fakt, że do weryfikacji uzyskanych wyników wykorzystał nową (właściwie można by określić, że zupełnie nową) metodę pierścieniową wykorzystującą metrykę topologiczną.

Przeprowadzona w pracy analiza procesu produkcyjnego wykorzystująca obszary ankiety BOST odnoszącej się do znanych instrumentów stosowanych do interpretacji wyników badań (macierzy BCGpersonalnej, mapy stabilności procesów, macierzy 3x3) w połączeniu z metryką topologiczną, jest propozycją nowego zastosowania informacji naukowych.

Czyli można stwierdzić, że cel, jakim było uzyskanie informacji na podstawie danych ankietowych i stworzenie podstaw do podejmowania decyzji zarządczych z zakresu zasobów ludzkich oraz stabilności procesów i konkurencyjności wyrobów, **został osiągnięty**.

Na zakończenie swojej wypowiedzi chciałbym zapytać czy Doktorantce znane są przedsiębiorstwa, które wykorzystują przedstawioną w dysertacji metodologię badań?

Rreasumując stwierdzam, że recenzowana dysertacja **spełnia** wymagania Ustawy z dnia 2013 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789 z późn. zm.) w związku z art. 179 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dż.U. 2022 r., poz. 574 z późn. zm.) i wnioskuję o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony przed Radą Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, i **może być**, moim zdaniem, podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora z dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości.

